

Indre Mission

syn på homoseksualitet

Indledning

Begrebet fundamentalisme blev først introduceret af en amerikansk journalist i 1920, som oprindeligt betegnede de protestantiske kristne tilhængere, der forstod Bibelen bogstaveligt sande - ufejlbarlig og forholdte sig kritisk overfor den moderne og sekulære kultur. Siden hen er begrebet blevet så udbredt, at det er indgået i hverdags sproget og er blevet et værdiladet udtryk. Derfor er det vanskeligt at benytte begrebet som et religionsfagligt begreb, der er baseret på denotation og videnskabelige studier.¹

Den kristne organisation "Indre Mission" bliver ofte opfattet som fundamentalister af omverdenen, men kan dette religionsfagligt argumenteres? Hvis det er tilfældet, kan dette fundamentalistiske syn så opspores i deres syn på homoseksualitet?

Metode-afsnit

I denne opgave er der anvendt forskellige metoder inden for religion, som skal kunne besvare problemformuleringen. I den redegørende problemstilling er der taget udgangspunkt i Bibelen og Indre Missions tolkning af den. Dette kan påvise, om Indre Missions holdning til homoseksualitet er præget af dét, som står i Bibelen. I den analyserende problemstilling er der inden for hermeneutikken lavet en religionsfaglig analyse af teksten "Et personligt vidnesbyrd" og dertil anvendt Steve Bruces fundamentalisme teori på organisationen. I den diskuterende problemstilling diskuteres der på baggrund af en række kilder, som repræsenterer medlemmer af Indre Missions synspunkter på homoseksualitet.

Problemformulering:

- Hvordan argumenterer "Indre Mission" for deres syn på homoseksualitet, og i hvilket omfang kan organisationen anses som fundamentalistisk?

Problemformulering:

- Hvad siger Bibelen om homoseksualitet, og hvordan fortolkes det af Indre Mission?
- Hvordan skildrer teksten "Et personligt vidnesbyrd" Karsten Ambys syn på homoseksualitet, og kan han karakteriseres som en fundamentalist?
- Hvordan argumenterer medlemmer af Indre Mission for eller i mod homoseksualitet?

Redegørelse

I Bibelen er der fem tekster, som direkte referer til homoseksualitet. Henholdsvis to tekster i det gamle testamente (3. Mos. 18,22 og 3. Mos 20,13) og tre tekster i det nye testamente (Rom. 1,26-27, 1. Kor 6,9 og 1. Tim 1,10). Endvidere har Indre Mission i samarbejde med syv andre folkekirkelige organisationer udarbejdet en folder "Kirken og homoseksualitet", der har til formål om besvare 17 almindelig spørgsmål i relationen mellem kristne og homoseksualitet.² Det første spørgsmål vedrører Bibelens tilgang til homoseksualitet og sognepræsten *Peter Søes* tolkning af det, hvis tolkning skal repræsentere alle organisationernes tolkning af Bibelens ord.

¹ Følner, Hanne, og Bente Lund. *Fundamentalisme i kristendom og islam - frontkæmpere for gud*. 1. Udgave. Aarhus C: Systime, 2012. (side 11-13)

² Søes, Peter, Johan Schmidt Larsen, Jens Ole Christensen, og Karsten Amby. *Luthersk Netværk*. 2010. http://www.luthersk-netvaerk.dk/wp-content/uploads/2012/06/Kirken_og_homoseksualitet.pdf senest hentet eller vist den 15. April 2017. (side 4-5)

Overordnet fremhæves det, at de fem tekster fra Bibelen alle entydigt forbyder praktiseret homoseksualitet – For eksempel i tredje Mosebog: *”Hvis en mand har samleje med en mand, som man har samleje med en kvinde, har de begge to begået en vederstyggelighed. De skal lide døden. De har selv skylden for deres død.”*³ Disse fem referencer til homoseksualitet bliver nævnt i sammenhæng med en række andre synder i Bibelen, og derfor anser Søes ikke homoseksuel samleje som en særskilt synd. Dette betyder, at mennesket kan blive tilgivet ved at angre og forsage det. Begrundelsen for at Gud forbyder homoseksuel praksis hænger sammen med kønspolariteten, som Gud har skabt, der bliver præsenteret i skabelsesberetningen: *”Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem.”*⁴ Her beskrives det, hvordan mennesket er skabt som mand og kvinde. Desforuden er ægteskabet kun mellem en mand og en kvinde: *”men fra skabelsens begyndelse skabte Gud dem som mand og kvinde. Derfor skal en mand forlade sin far og mor og binde sig til sin hustru, og de to skal blive ét kød”*⁵ Manden og kvinden som bliver til ét kød skal forstås på den måde, at de forpligter sig til hinanden og har samleje, hvilket kun er gældende i et ægteskab mellem en mand og en kvinde. Utugt er altså ikke anerkendt i Guds øjne, og ved utugt menes der mange typer for samleje, hvori samleje med ens eget køn er inkluderet: *”Ved I ikke, at uretfærdige ikke skal arve Guds rige? Far ikke vild! Hverken utugtige eller afgudsdyrkere eller ægteskabsbrydere eller mænd, der ligger i med mænd”.*⁶

Selvom Bibelens forbud mod homoseksualitet kan betragtes utidssvarende i forhold til dagens samfund, kan man ikke ændre på Bibelens ord, og derfor bør den også læses ud fra den tid, som vi lever i. Dog understreger Søes, at man ikke skal bruge benytte dét som argument for at betragte homoseksuelle med væmmelse og anse dem som mindreværdige, hvilket er hentet fra Romerbrevet, hvori Paulus skriver: *”Derfor har du ingen undskyldning, du menneske, som dømmer, hvem du så er. For med din dom over andre fordømmer du dig selv; du, der dømmer, gør jo selv det samme”.*⁷

Undersøgelse

I teksten ”Et personligt vidnesbyrd” beretter indremissionistisk husinspektøren og homoseksuelle Karsten Amby om, hvordan han har formået at ’slukke’ for sine homoseksuelle følelser og i stedet leve i cølibat ved hjælp af mødet med Jesus, troen på ham og ikke mindst efterlevelsen af Guds ’mening og plan’, som han beskriver det – med andre ord leve efter Guds ord i Bibelen.⁸ Teksten er skrevet i sammenhæng med den tidligere nævnte folder ”Kirken og homoseksualitet”, der indgår som et afsnit i folderen. Afsendervinklen i denne tekst kommer fra en religiøs aktør idet, at han er medlem af Indre Mission, hvilket betyder, at det er en indefra synsvinkel. Den subjektive indefra synsvinkel kan også tydeligt anskues, da den kommer til udtryk flere steder i teksten: *”Jeg tror på én Gud, som er uden for menneskers tanker og større end dem.”*⁹ Subjektiviteten er særligt tydeligt i dette citat, da det understreges klart, at der er tale om en monoteistisk religion, kristendom, hvor der kun tros og dyrkes én almægtig Gud. Et andet eksempel på Ambys religiøsitet ses på måden han udtrykker sig på, og de ordvalgt som der bliver benyttet af: *”Jeg tror på én Gud”* eller *”Men når jeg gør det, er det universets skaber”.*¹⁰ Disse to sætninger kan have intertekstuelle referencer til den Nikænske

³ Bibelen. 1. Udgave. København: Det Danske Bibelselskab, 1992. (3. Mos 20,13 – side 114)

⁴ Bibelen 1992. (1. Mos 1,27 – side 9)

⁵ Bibelen 1992. (Mark 10, 6-9 – side 1090)

⁶ Bibelen 1992. (1. Kor 6, 9-10 – side 1223)

⁷ Bibelen 1992. (Rom 2,1 – side 1204)

⁸ Søes, et al. 2010. (side 14)

⁹ Søes, et al. 2010. (side 14)

¹⁰ Søes, et al. 2010. (side 14)

trosbekendelse, som lyder: ”Jeg tror på én Gud, den almægtige Fader, himmelens og jordens, alt det synliges og usynliges skaber.”¹¹ Om denne intertekstuelle reference er bevidst eller ubevidst fra Ambys side, bevidner det alligevel hans religiøsitet, da det fortæller noget om hans underbevidsthed.

Derudover er Amby ikke karakteriseret som værende ekspert, da han ikke har en decideret professionel rolle, men blot har et tilhørsforhold til organisationen ved at være missionær og husinspektør. Dette vil sige, at graden af viden på området er mere begrænset på grund af manglen på teologisk grundlag. I stedet argumenteres der på grundlag af hans personlige erfaringer på emnet og troen på Gud samt Bibelen. Tekstens målgruppe er primært tilhængere af de forskellige bevægelser eventuelt homoseksuelle, men det kan også være andre udefra, som er interesserede eller nysgerrige omkring dilemmaet mellem at være en kristen og homoseksuel. Tekstens tone er både argumenterende og informerende, da der argumenteres for at homoseksualitet ikke er acceptabelt i Guds øjne, men samtidig informeres der om splittelsen i at være kristen og homoseksuel.

Overordnet er grundpåstanden i teksten, at homoseksualitet ikke kan accepteres i Guds øjne. Belægget for denne påstand legitimerer Amby via en referere til Bibelen: ”Af Bibelen lærer jeg, at når seksualiteten skal udfoldes i forhold til et andet menneske, skal det ske med ægteskabet som ramme og med en af modsat køn.”¹² Ved at understøtte sin påstand med Bibelen, påviser han samtidigt også, at dette er Guds syn på homoseksualitet, da Biblens ord er lig med Guds ord: ”Bibelen er mit vigtigste holde- punkt, for herfra kender jeg Guds tanker.” Derfor fortæller Amby, trods hans homoseksuelle følelser, at han i mødet med Jesus underkaster sig selv for Gud. Dette gør han ved at imødegå Guds visioner. I dette tilfælde er det, at afholde sig fra homoseksuel samleje og leve i cølibat: ”Denne Guds tanker om mig er vigtigere end mine tanker om Gud”.¹³ En anden påstand han kommer med i teksten er, at det er muligt at ’omvende’ en homoseksuel til at blive heteroseksuel: ”Måske ændrer min seksualitet retning (det sker faktisk for nogen!)”.¹⁴ Kort og snævert underbygger han denne påstand med argumentet om, at han ved kontakt med Jesus får et klarere selvopfattelse og livsanskuelse: ”I dette samliv bliver jeg klogere på mig selv og meningen med mit liv.”¹⁵

Tekstopbygningen er meget hensigtsmæssig opbygget, da den gradvis opbygges til den forløsning, som findes i slutningen af teksten. I begyndelsen af teksten appelleres der til patos og benyttes der af gendrivelse: ”Jeg kender længslen efter at dele tilværelsen med én mand.”¹⁶ Han forsøger her at komme på samme bølgelængde med andre homoseksuelle muligvis også kristne samt vise hans forståelse, og sympati for de der sidder i sådan en situation. Læseren føler derved, at Amby kan identificere sig med læseren, idet han har været i samme dilemma. Dernæst bliver læseren introduceret til Ambys konflikt mellem at være kristen og homoseksuel. Han starter med at fornægte hans seksualitet, men i dét øjeblik hvor, han åbner op om sin seksualitet til Jesus, og hans nærmeste er dér, han får følelsen af befrielse. Den afsluttende passage handler om Jesus’ ubetinget kærlighed til mennesket, der består af positivt ladet ord, hvilket næsten virker som en indirekte reklame for religionen: ”Men det vigtigste er, at jeg i Jesus møder ham, som elsker mig og accepterer mig, som

¹¹ Kristendom.dk. 19. Januar 2006. <https://www.kristendom.dk/kristne-grundtekster/læs-den-nikænske-trosbekendelse-here> senest hentet eller vist den 25. April 2017. (strofe 1, vers 1-3)

¹² Søes, et al. 2010. (side 14)

¹³ Søes, et al. 2010. (side 14)

¹⁴ Søes, et al. 2010. (side 14)

¹⁵ Søes, et al. 2010. (side 14)

¹⁶ Søes, et al. 2010. (side 14)

den jeg er i dag".¹⁷ Ikke mindst bliver det omtalt som en oase, et frirum hvor man kan komme ud med sine problemer og blive forstået. Dette er forløsningen på det dilemma, som blev præsenteret i starten af teksten. Motivet med teksten er at forkynde modtageren om Gud og Jesus' ubetinget kærlighed til mennesket trods menneskets syndere (såsom homoseksuel praksis), og hvor meget Gud/Jesus kan hjælpe mennesket gennem de hårde perioder i livet.

Måden Amby udtrykker sig på, og dermed hans skildring af ham selv i teksten har flere fundamentalistiske træk, men for at kunne vurdere det på et sagligt teoretisk grundlag, vil der blive benyttet af religionssociologen, Steve Bruces, fundamentalisme teori. I teorien definerer han fem kendetegn, der er bestemmende for fundamentalisme og fundamentalistiske grupper; 1) hævde af at hellige tekst er ufejlbarlig og kan repræsentere Guds ord 2) længslen efter at vende tilbage til en gylden fortid og påstanden om at disse ideelle og oprindelige religiøse forhold har eksisteret 3) fundamentalisme er et opgør med moderniteten 4) den appellerer ofte til marginaliserede grupper i samfundet og 5) tendensen til at anvende moderne teknologi for at opnå sit målsætning.¹⁸ I denne tekst ses der tre af kendetegnene; 1, 3 og 4. Først og fremmest bruger Amby Biblen til at argumentere for sin grundpåstand, som kan argumenteres for, at han mener Biblen er ufejlbarlig. Ydermere mener han også indirekte, at Biblen er Guds 'mening og plan'. Til det tredje punkt ses der også et forsigtigt opgør i teksten, idet han kritiserer det omliggende og moderne samfunds syn på hans beslutning om at leve i cølibat: "*Det opleves i dagens Danmark som noget meget negativt. Derfor har det for mig været svært og har taget tid at indse, at det hverken er noget mindreværdigt eller unaturligt at leve i cølibat.*"¹⁹ I tråd med det tredje punkt, kan samme citat argumentere for det fjerde punkt, som siger, at fundamentalisme ofte appellerer til marginaliserede grupper i samfundet. Amby kan her godt kategoriseres i den marginaliserede gruppe, da han er udstødt af det moderne samfund, som anser hans liv mindreværdigt, unaturligt og unormalt, fordi han lever i cølibat.

Dét at teksten kun passer til tre punkter ud af de fem påviser, at Indre Mission ikke kan defineres som værende en fundamentalistisk gruppe, da den ikke fuldstændigt lever op til begrebets rene definition. Her er det også værd at nævne, at teorien beskriver fundamentalisme i grove træk. Dette kan fortælle, at organisationen ikke nødvendigvis er en fundamentalistisk organisation længere, men nærmere en konservativ organisation fra den kirkelige højrefløj. Dette kan også have en sammenhæng med Indre Missions historiske udvikling, da de blev kritiseret for den barske og fordømmende retorik, som kendetegnede organisationens hovedkikkelse Vilhelm Beck og hans efterkommere. Retorikken er nu mere tilpasset til det moderne sprog, men generelt er organisationen blevet mildere i dens fremgangsmåde og forkyndelser. Hvilket også gælder ift. organisationens syn på homoseksuelle.²⁰

Diskussion

Folderen "Kirken og homoseksualitet" gengiver et billede af Indre Mission som værende en meget fundamentalistisk organisation, der i høj grad forstår og forholder sig bogstaveligt til Biblens standpunkt overfor homoseksuelle. Dette påpeger korshærspræsten Jørgen Ingberg Henriksen også: "*Det er ofte en kæmpe overvindelse at leve med begge identiteter, hvis man kommer fra et miljø, hvor man læser Bibelen bogstaveligt. For her står der, at det betyder Helvede, hvis du ligger i med en af samme køn.*" I diskussionen om hvordan medlemmer af Indre Mission argumenterer for eller i mod

¹⁷ Søes, et al. 2010. (side 14)

¹⁸ Furseth, Inger, og Pål Repstad. *An Introduction to the Sociology of Religion: Classical and Contemporary Perspectives*. Routledge, 2006. (side 157-158)

¹⁹ Søes, et al. 2010. (side 14)

²⁰ Følner og Lund 2012. (side 189-192)

homoseksualitet, vil der blive inddraget tre forskellige indre missionistiske synsvinkler, som er afvigende fra de mere konservative synsvinkler, der var i folderen.

Karen Sandfær Lysholm er en homoseksuel kristen, der i sin gymnasietid meldte sig ind i Indre Missions Unge. På daværende tidspunkt argumenterede hun imod homoseksualitet dels, fordi hun ikke var klar over sin seksuelle orientering, og dels fordi hun følte, at det syndigt på grund af Bibelen: *"Jeg følte, at jeg var udydig over for Gud og fortabt"*.²¹ Senere i hendes liv da det gik op for hende, at hun var homoseksuel, forsøgte hun derfor at ændre på det ved at bede om syndsforladelse, gå til terapi og blive kærester med en dreng. Forsøgene på at 'helbrede' sig selv mundede i stedet ud i, at hun blev mere bevidst om sin seksualitet og herfra ændrede hendes synsvinkel til dét, som den er i dag. I dag mener Lysholm, at det er foreneligt at være kristen og lesbisk: *"Jeg tror, at Gud er ret ligeglad med, om vi er heteroseksuelle eller homoseksuelle. Jeg tror, at han er ked af, at vi bruger kristendommen til at fordømme hinanden."*²² Lysholm tror på, at Gud elsker dig præcist, som du er, hvilket er det belæg, der skal understøtte hendes argument. Ligeledes deler Jeppe Tanderup Kristensen holdning med Lysholm. Han er en homoseksuel kristen, som er vokset op i et indre missionistisk hjem. Kristensen ser ligesom Lysholm ikke noget decideret problem i at være en homoseksuel kristen og heller ikke noget tegn fra Bibelen på, at det er et problem: *"Jeg kunne ikke helt se, at der i Bibelen skulle være noget i vejen med min homoseksuelle identitet."*²³ Kristensens begrundelse for dette argument bygger på samme grundlag som Lysholm, at Gud elsker alle mennesker: *"Men han havde svært ved entydigt at se i Bibelen, at homoseksualitet var forkert for Gud elsker jo alle, står der."*²⁴

I modsætning til Lysholm og Kristensen mener formanden for Basis, Peter Nissen, at homoseksualitet og kristendommen er uforeneligt. Nissen opstiller ultimatummet om man enten kun kan leve i cølibat ydmygt efter Biblens anvisninger eller realisere disse homoseksuelle lyster og hertil opgive sin tro: *"I sommeren 1997 måtte jeg erkende, at jeg havde et homoseksuelt problem. Det betød, at jeg stod i et valg. Jeg måtte enten gå den vej, der var den bibelske, og på den måde blive bevaret i troen. Eller også kunne jeg finde en partner af samme køn og dermed opgive det bibelske liv"*.²⁵ Det lykkedes Nissen som 21-årig, at gå fra at være homoseksuel til heteroseksuel under et ophold i kommunitetet, og i dag er han gift med kvinden i hans liv Bodil. I kontrast til Lysholm der mener, at man ikke kan ændre på sin seksualitet. Nissen mener, at Biblens udsagn om homoseksualitet stadig gælder for mennesket i vores tid i dag: *"Vi mennesker er forskellige på rigtig mange måder, men som kristne tror vi på, at Gud har givet os nogle rammer for livet, som vi alle må leve efter."*²⁶

²¹ Dinnetz, Rikke. LIME magasinet. 2013.

<https://static1.squarespace.com/static/53f4b569e4b0ecc28e98be81/t/54947777e4b0f0040f186144/1428675836738/Lime+-+Karen.pdf> senest hentet eller vist den 27. April 2016.

²² Dinnetz 2013.

²³ Lind, Laura E. *etik.dk*. 16. Oktober 2008. <https://www.etik.dk/religion-og-etik/kristen-homoseksuel-og-syndig> senest hentet eller vist den 14. April 2016.

²⁴ Lind 2008.

²⁵ Nielsen, Jørgen Hedager. *Indre Mission*. 4. September 2015.

<http://indremission.dk/imt/forsiden/vis-artikel/artikel/de-bibelske-udsagn-holder/#.WQEEp3c61mB> senest hentet eller vist den 15. April 2016.

²⁶ Nielsen 2015.

Konklusion

Det kan konkluderes, at "Indre Mission" har en række fundamentalistiske træk, såsom den bogstavelige læsning og tolkning af Bibelen, som danner grundlag for medlemmernes levevis. Dertil betragtes Bibelen i nogen omfang som værende Guds ord, og derfor er Bibelen ufejlbarlig ifølge organisationen. Dog er dette grundlag for tyndt til at kunne kategorisere organisationen som værende fundamentalistisk i begrebets saglige definition. I stedet kan gruppen anses som værende en meget konservativ organisation på den kirkelige højrefløj. Organisationens konservative standpunkt kan også bemærkes på dens syn på praktiseret homoseksualitet, som er overvejende afvisende over for homoseksuel samleje. Argumenterne for dette bunder i dét, der står i Bibelen. Heriblandt om køns polaritet, ægteskabet, mf. Alligevel er der medlemmer af organisationen, som har et anderledes syn og er mere modtagelige overfor homoseksualitet. Dette kan både skyldes samfundsudviklingen, men også organisationens udvikling, som har fået en mildere fremtoning sammenlignet med tidligere.

Bibliografi

Internet-kilder:

Kristendom.dk. 19. Januar 2006. <https://www.kristendom.dk/kristne-grundtekster/læs-den-nikænske-trosbekendelse-her> (senest hentet eller vist den 25. April 2017).

Søes, Peter, Johan Schmidt Larsen, Jens Ole Christensen, og Karsten Amby. *Luthersk Netværk*. 2010. http://www.luthersk-netvaerk.dk/wp-content/uploads/2012/06/Kirken_og_homoseksualitet.pdf (senest hentet eller vist den 15. April 2017).

Internet artikler:

Dinnetz, Rikke. *LIME* magasinet. 2013.

<https://static1.squarespace.com/static/53f4b569e4b0ecc28e98be81/t/54947777e4b0f0040f186144/1428675836738/Lime+-+Karen.pdf> (senest hentet eller vist den 27. April 2016).

Lind, Laura E. *etik.dk*. 16. Oktober 2008. <https://www.etik.dk/religion-og-etik/kristen-homoseksuel-og-syndig> (senest hentet eller vist den 14. April 2016).

Nielsen, Jørgen Hedager. *Indre Mission*. 4. September 2015.

<http://indremission.dk/imt/forsiden/vis-artikel/artikel/de-bibelske-udsagn-holder/#.WQEEp3c61mB> (senest hentet eller vist den 15. April 2016).

Bøger:

Bibelen. 1. Udgave. København: Det Danske Bibelselskab, 1992.

Følner, Hanne, og Bente Lund. *Fundamentalisme i kristendom og islam - frontkæmpere for gud*. 1. Udgave. Aarhus C: Systime, 2012.

Furseth, Inger, og Pål Repstad. *An Introduction to the Sociology of Religion: Classical and Contemporary Perspectives*. Routledge, 2006.